

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu EU peníze školám

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/21.0288

Šablona:	III/2	č. materiálu:	VY_32_INOVACE_23
----------	-------	---------------	------------------

Jméno autora:	Pischová
Třída/ročník:	PVS 2
Datum vytvoření:	15.9.2013

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací oblast:	Jazykové vzdělávání
Tematická oblast:	Slovní zásoba a její obohacování Dle ŠVP
Předmět:	Český jazyk
Výstižný popis způsobu využití, případně metodické pokyny:	Pracovní list s výkladem termínů lidová slovesnost, přísloví a rčení je určený k procvičování znalosti útvarů lidové slovesnosti a jejich používání v ústním a písemném projevu
Klíčová slova:	Přísloví, rčení, lidová slovesnost
Druh učebního materiálu:	Pracovní list

Lidová slovesnost

Ústní lidová slovesnost

Lidová slovesnost je název pro taková díla, která byla vytvářena před vznikem písma, tedy nebyla zapisována a tradovala se ústně, neznáme jejich autora. Vyvíjela se samozřejmě i po vzniku písemnictví/literatury, souběžně s ní.

Patří do ní - pohádka, pověst, píseň, přísloví, pořekadlo, hádanka, pranostika, říkanka, rozpočítadlo, anekdota.

Přísloví je vyjádřením nějaké životní moudrosti v ustálené formě, smyslem přísloví je tedy morální ponaučení, výstraha či pokárání (moudrost je vyjádřena buď přímo, nebo obrazně).

Přísloví tvoří celé věty, které nelze rozdělit, přeformulovat, skloňovat či časovat, pro snadnější zapamatování má často podobu rýmovaného dvojverší. Přísloví nikdy nemají autora a jsou dědictvím zdravého selského rozumu našich předků, tvoří tak součást národní tradice, která lidem od malička pomáhá se osvojením základních morálních a lidských hodnot. (Např. Bez práce nejsou koláče. Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá).

Rčení je útvar lidové slovesnosti podobným přísloví, je to krátká průpovídka, vyjadřující určitou životní zkušenost, rčení je produktem lidové fantazie. Smyslem rčení je pobavení, oživení jazykového projevu. Rčení se stávají částmi vět, rčení lze skloňovat i časovat. (Např. Házet perly sviním).

1. Dopln chybějící části přísloví a rčení :

- Opakování je _____ moudrosti.
- Sedávej panenka v koutě, _____, najdou tě.
- Bližší košile, jak _____.
- _____, pomozme mu tam.
- Stokrát nic _____.
- _____ melou pomalu, ale jistě.
- Kdo chce _____ bít, _____ si vždycky najde.
- Mnoho psů _____.
- Na každého _____.

- _____, tak si lehne.
- _____ bez ohně.
- _____ přináší růže.
- Co se v mládí naučíš, _____.
- Navrch _____, vespod _____.
- Není všechno zlato, _____.
- _____ bez ohně.
- Mráz _____ nespálí.
- Koho chleba jíš, _____.
- _____, hloupější kdo nebere.
- _____, moc se dozví.
- Ševcova žena a _____ chodí bosy.
- _____ nejsou koláče.
- _____, ševče, svého kopyta!
- Koho chleba jíš, _____.
- Prokázat někomu _____.
- Nemaluj _____.
- _____, až se ucho utrhne.
- Čiň _____ a peklem se ti odmění.

2. Označ přísloví červenou a rčení žlutou barvou.

3. Vysvětli význam přísloví „Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá“.

Zdroje: <http://www.iprislovi.cz/ceska-prislovi/>

<http://www.rceni.cz/prislovi/ceska>